

16.4.2012

PALVELUALOITEKÄYTÄNTÖ HELSINGIN KAUPUNGISSA

16.4.2012

Sisällysluettelo		Sivu
1	Taustaa	3
2	Määritelmä	3
3	Tavoitteet	3
4	Ruotsin kokemukset	4
4.2	Yleisesti	4
4.3	Uppsalan malli	5
5	Palvelualoittepilotissa määriteltäviä asioita	6
5.1	Juridinen tausta	6
5.2	Palvelualoittepilotit	9
5.3	Palvelualoitteen sisältö	9
5.4	Palvelualoitteen arvioinnin kriteerit	10
5.5	Rajaukset palvelualoitteen tekijöissä	10
5.6	Palvelualoitteen käsittely	10
5.7	Ei oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta	11
5.8	Viestintä ja tiedottaminen	12
6.	Palvelualoitteen jatkovalmistelu	12

16.4.2012

1. Taustaa

Helsingin kaupungin vuoden 2012 talousarvioon sisältyy se, että selvitetään ja mahdollisesti kokeillaan palvelualoitekäytäntöä kaupunginhallituksen erikseen määrittämällä tavalla.

Kaupunginhallitus on 21.11.2011 kehottanut talous- ja suunnittelukeskusta selvittämään kaupunginhallitukselle 31.3.2012 mennessä palvelualoitekäytäntöä.

Talousarvion 2013 laatimisoheissa kaupunginhallitus kehottaa hallintokuntia varautumaan vuonna 2013 palvelualoitepilottien aloittamiseen erikseen määriteltyjen toimialojen palveluissa vuonna 2012 tehtävän selvityksen perusteella.

2. Määritelmä

Palvelualoitekäytännöllä tarkoitetaan oikeutta tehdä palvelualoite siitä, miten jokin kaupungin toiminto voitaisiin järjestää aloitteentekijän toimesta kustannustehokkaammin ja/tai laadukkaammin kuin se nykyisin järjestetään.

Palvelualoite voidaan nähdä uutena välineenä keskustelussa mahdollisten palvelutuottajien kanssa: elinkeinoelämä, järjestöt, kansalaiset.

Palvelualoite on aloitteenteon, ideoinnin ja kehittelyn työkalu. Jos idea johtaa tuloksiin, seuraa normaali hankintamenettely. Palvelualoitemenettely ei kuitenkaan ole osa hankintaprosessia.

3. Tavoitteet

Suomessa palvelualoitekäytännöstä ei vielä ole kokemuksia. Tarkoituksena on selvittää mahdollisuuksia ja tapoja, miten palvelualoitekäytäntö soveltuisi Helsinkiin.

Palvelualoitekäytännön hyötyjä olisivat:

Kaupunkilaisille palvelualoitekäytäntö voi parhaimmillaan tuoda lisää valinnanmahdollisuuksien ja vaihtoehtoja.

Palvelualoitekäytäntö loisi uusia mahdollisuuksia yhteistyöhön kaupungin sekä yksityisten palvelujen tuottajien, yritysten ja järjestöjen välillä.

Palvelualoitekäytännöllä voidaan tuoda kaupungin palvelutuotantoon uusia ideoita ja toimintamalleja.

16.4.2012

4. Ruotsin kokemukset

4.1 Yleisesti

Ruotsissa palvelualoite (utmaningsrätt, utmanarrätt) on yritysten ja kunnan työntekijöiden oikeus ehdottaa, että jokin kunnan palveluntuotanto tai sen osa kilpailutetaan. Varsinainen kilpailutus tehdään julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön mukaisesti (LOU; Lag om offentlig upphandling). Joissakin kunnissa tai kaupungeissa, kuten Tukholmassa, palvelualoitteeseen on yhdistetty myös kansalaisaloite. Tämä tarkoittaa, että palvelualoitteen voi tehdä yritys, kunnan oma henkilökunta tai yksittäinen kansalainen.

Palvelualoitteen käyttöönotto alkoi Ruotsissa 1990-luvulla ja yleistyi vuodesta 2007 lähtien. Maaliskuussa 2012 palvelualoite on käytössä Ruotsissa 39 kunnassa ja yhdessä aluehallintoyksikössä (maakäräjät). Ruotsissa on 290 kuntaa ja 20 maakäräjää.

Palvelualoitteita on jätetty tähän mennessä noin 210. Näistä Uppsalan kuntaan 60 ja Tukholmaan 20, Övertorneån kuntaan 15 ja Uddevallaan 14. Seitsemään palvelualoitteen käyttöönottaneeseen kuntaan ei aloitteita ole jätetty yhtään. Muihin oli jätetty keskimäärin viisi aloitetta.

Palvelualoitteen käyttöönotto on Ruotsissa vapaaehtoista, eikä sen käytöstä ei ole säädetty lailla. Palvelualoitteen tekemiselle, käsittelylle tai päätöksenteolle ei ole Ruotsissa myöskään yhtenäistä mallia. Toimintamalli vaihtelee melko paljon kunnittain.

Palvelualoitteen käyttöönoton tavoitteetkin vaihtelevat kunnasta toiseen. Esimerkiksi Tukholmassa, jossa palvelutoimintaa on muutenkin kilpailutettu melko paljon, palvelualoitteen käyttöönoton tavoitteissa painotetaan demokratian lisäämistä palveluiden järjestämisessä. Muita palvelualoitteille asetettuja tavoitteita on Ruotsin kunnissa ollut oman toiminnan kustannustehokkuuden ja laadun parantaminen, palvelutuotannon ja palveluiden monipuolistaminen, yritysilmaston parantaminen, kunnan ja yksityisen sektorin välisen dialogin kehittäminen ja uusien yritysten perustaminen sekä uusien palveluinnovaatioiden kehittyminen.

Ruotsissa palvelualoitteet voivat periaatteessa koskea mitä tahansa kunnan tai maakäräjien määrittelemiä palvelutoimintoja, jotka eivät ole lakisääteisiä viranomaistehtäviä tai kunnan strategia toimintoja (johtaminen). Rajaukset vaihtelevat kuitenkin kunnittain.

Palvelualoitteita on Ruotsissa hyväksytty noin 60. Osa on ehditty kilpailuttaa, mutta aloitteentekijä ei aina ole voittanut kilpailutusta. Kuntien luottamuselimissä hyväksytyt palveluhaasteet ovat koskeneet vanhus-tenhuoltoa, erityisryhmien asumispalveluja, kuluttajaneuvontaa, teiden

16.4.2012

ja katujen kunnossapitopalveluja, ulkotilojen hoitoa (viheralueet, yms.), vahtimestari- yms. toimitilapalveluja, ruokahuoltoja ja ateriapalveluja, liikuntapalveluja (uimahallit yms.), kirjastotoimintaa, koulu- ja työterveyshuoltoa sekä koulupsykologitoimintaa.

4.2 Uppsalan malli

Uppsalassa on palvelualoite ollut käytössä vuodesta 2007 ja palvelualoitteita on jätetty tähän mennessä 60.

Uppsalassa aloitettiin palvelualoittemallin käyttöönoton suunnittelu loppuvuonna 2006. Toimintamallin lopullinen muoto hyväksyttiin kunnan hallituksessa kesäkuussa 2007. Uppsalan toimintamalli on Ruotsin palvelualoitteikäytännöistä selvimmän esitetty.

Uppsalan toimintaohje (regelverk) on ohje palvelualoitteen tekijälle ja kunnalle. Sen päätehtävänä on kuvata, miten kunta kommunikoi ja viestittää mallista. Ohjeessa painotetaan kunnan taloudellisia tekijöitä, toiminnan tehostamista ja tuottavuuden parantamista. Ohjeessa käsitellään seuraavia asioita:

1. Palvelualoitteen tavoite, tarkoitus ja laajuus

- Tavoitteena on, että kunnalle esitetään toiveita jonkin kunnan toiminnon kilpailuttamisesta tai myymisestä.
- Tarkoituksena on arvioida oman toiminnan laatua ja tehokkuutta.

2. Rajoitukset

- Periaatteessa aloitteen voi tehdä kaikkeen kunnan toimintaan liittyen.

Poikkeukset: Viranomaistoiminta, kunnan strateginen johtamistoimi, kunnalle muuten laissa määrätyn mukainen palveluntuotanto ja muu toiminta, joka kunnan oman henkilöstön on suoritettava tai jota ei voida antaa ulkoisen toimijan tehtäväksi sekä toiminta, jota kolmas osapuoli tekee sopimukseen perustuen kunnalle

3. Aloitteen sisältöön liittyvät vaatimukset

- Aloitteesta on käytävä selväksi, mitä toimintoa tai palvelua aloite koskee.
 - Koskeeko aloite jotakin osaa palveluntuotannosta ja jos, niin mitä.
 - Kuvaus siitä, että aloitteen tekijä on sopiva ja kykenee tuottamaan palvelun.
-

16.4.2012

4. Päätöksenteko aloitteesta

- Sen lautakunnan, jonka toimialueeseen palvelu tai toiminto kuuluu, tulee käsitellä aloite sekä tehdä asiassa päätös.
- Lautakunnan tulee huolellisesti harkita palvelun tai toiminnan avaamista kilpailulle tai myynnille aloitteentekijän esittämien tavoitteiden ja tarkoitusten perusteella.
- Lautakunnan on perusteltava päätöksensä.

5. Kunnanhallituksen ja kunnan johdon rooli

- Tulee seurata aktiivisesti kuinka aloiteoikeutta toteutetaan.
- Antaa ohjeita ja tukea sekä lautakunnille että aloitteen tekijälle.
- Innostaa ulkoiset palveluntuottajat ja toimijat sekä kunnan omat työntekijät tekemään aloitteita.
- Kunnanhallintoon perustetaan toimi, jonka tehtävänä on edistää ja innostaa sisäisiä ja ulkoisia toimijoita tekemään aloitteita.

6. Taloudelliset seuraamukset

- Palvelualoitteprosessin aikana ei ole tarkoituksenmukaista ennakoida mahdollista taloudellista hyötyä tai voittoa, joka johtuisi kilpailutuksesta.

5. Palvelualoittepilotissa määriteltäviä asioita

5.1 Juridinen tausta

Palvelualoitteesta ei ole Suomessa lainsäädäntöä. Sovellettaviksi tulevat kuitenkin kuntalain ja hallintolain hallintoa koskevat säädökset sekä yleiset hallintoa koskevat periaatteet. Nämä asettavat kaupungille velvollisuuden kohdella palvelualoitteen tekijöitä yhdenvertaisesti ja käsitellä aloitteet objektiivisesti. Kaupungin tulee myös avoimesti tiedottaa palvelualoitteesta, antaa selkeät ohjeet aloitteen tekemiseen ja tarvittaessa neuvoa palvelualoitteen tekijöitä.

Kunnan asukkaan aloiteoikeudesta on säädetty kuntalain 28 §:ssä. Aloiteoikeus muistuttaa luonteeltaan suuresti palvelualoitetta. Aloiteoikeutta koskevia säännöksiä, erityisesti 28 §:n 1 momenttia, voidaankin pitää mallina palvelualoitteen käsittelylle. Toinen momentti ei sen sijaan soveltune käytettäväksi palvelualoitteen kohdalla.

28 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Jos valtuuston toimivaltaan kuuluvassa asiassa aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista, asia on otettava valtuustossa käsiteltäväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta.

16.4.2012

Aloiteoikeus on niin luonnollisilla henkilöillä kuin yhteisöilläkin, vaikka pykälässä puhutaankin ”kunnan asukkaasta”, joka viittaa luonnollisiin henkilöihin. Palvelualoitteen kohdalla pitäisi yhtäältä laajentaa aloitteen tekemiseen oikeutettujen piiriä myös kunnan ulkopuolisiin yhteisöihin (mukaan lukien ulkomaiset yhteisöt). Toisaalta aloitteen piiriin kuuluvista, kunnan toimintaa koskevista asioista tulisi rajata pois esim. viranomaistoiminnot ja tehtävät, joita ei lainsäädännön tai muun syyn takia voida antaa ulkopuolisen tahon tehtäväksi.

Kunnan on käsiteltävä kuntalain 28 §:n mukainen aloite ja aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Yleisten hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti aloite, kuten muutkin hallintoasiat, on käsiteltävä kohtuullisessa ajassa.

Palvelualoitteen johdosta suoritettavista toimenpiteistä tai siitä, että toimenpiteisiin ei ryhdytä, on siis ilmoitettava aloitteen tekijälle. Kunnan palvelualoitteen johdosta tekemä ratkaisu ja sen ilmoittaminen aloitteen tekijälle ei kuitenkaan ole hallintopäätös. Näin ollen siitä ei voi tehdä oikeisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta. Otto-oikeutta sen sijaan voitaneen käyttää palvelualoitteen kohdalla.

Julkisuus

Julkisuuslain (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999) yleisperiaate on, että viranomaisen asiakirjat ovat julkisia, ellei toisin ole säädetty. Palvelualoitteen osalta tulee mietittäväksi yhtäältä kaupungin omien asiakirjojen ja toisaalta palvelualoitteen tekijän kaupungille toimittamien asiakirjojen julkisuus.

Jotta yritykset tai muut yhteisöt voivat tehdä palvelualoitteita, tulee aloitteen kohteena olevia palveluja koskevien asiakirjojen olla julkisia. Jos asiakirjoihin sisältyy kaupungin tai kaupungin sopimuskumppanin tai muun tahon liike- tai ammattisalaisuuksia tai muuta salassa pidettävää tietoa, pidetään nämä tiedot salassa (julkisuuslaki 24 §), mutta asiakirjat ovat kuitenkin muilta osin julkisia.

Palvelua koskevien kaupungin asiakirjojen tulee olla paitsi julkisia, myös helposti saatavilla. Sähköinen julkaisumuoto on todennäköisesti kätevin.

Julkisuuslaki koskee myös yritysten ja muiden yhteisöjen kaupungille lähettämiä palvelualoitteita. Julkisuuslain 5 §:n mukaan viranomaisen asiakirjalla tarkoitetaan muun muassa asiakirjaa, joka on toimitettu viranomaiselle asian käsittelyä varten tai muuten sen toimialaan tai tehtäviin kuuluvassa asiassa. Asian käsittelyä varten viranomaiselle lähetettyjä asiakirjoja ovat esimerkiksi erilaiset hakemukset, ilmoitukset ja kantelut. Muuten viranomaiselle sen toimialaan kuuluvassa asiassa annettuja asiakirjoja ovat esimerkiksi viranomaisen toimialaan liittyvät, tiedoksi lähetetyt asiakirjat (julkisuuslakia koskeva HE 30/1998). Palvelualoite

16.4.2012

on viranomaisen asiakirja. Kaupungille lähetetty palvelualoite tulee näin ollen julkisuuslain 7 §:n mukaisesti julkiseksi, kun kaupunki on sen saanut.

Poikkeuksen julkisuudesta muodostavat liike- ja ammattisalaisuudet sekä mahdolliset muut salassa pidettävät tiedot. Näistä säädetään julkisuuslain 24 §:ssä. Lain mukaan viranomainen aina viime kädessä ratkaisee julkisuuden. Erityisesti liike- ja ammattisalaisuuksien kohdalla on kuitenkin suositeltavaa pyytää palvelualoitteen tekijöitä itse merkitsemään selkeästi ne palvelualoitteen kohdat, joita he pitävät liike- tai ammattisalaisuuksina. Samaan aikaan palvelualoitteen tekijöitä tulee kuitenkin informoida siitä, että palvelualoitteisiin sovelletaan julkisuuslakia, jonka mukaan viranomaisen eli kaupungin tulee viime kädessä ratkaista tietojen julkisuus.

Päätöksenteko

Palvelualoitteen alkuvaiheen käsittely eli palvelualoitteen vastaanottaminen ja sen ratkaiseminen, mihin jatkotoimiin aloitteen johdosta ryhdytään (vai ryhdytäänkö mihinkään), ovat asian valmistelua. Jos palvelualoitteen johdosta päätetään ryhtyä toimenpiteisiin, vaatii asia ensin jatkovalmistelua ja tämän jälkeen toimivaltaisen toimielimen päätöksen palvelualoitteen hyväksymisestä ja sen toimeenpanotoimista. Jos palvelualoitteessa on ehdotettu kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista, päättää tästä valtuusto kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteiden (3.12.2007) mukaisesti.

Johtosääntöjä voidaan joutua muuttamaan, jos palvelualoite päätetään ottaa käyttöön tai kokeilla sen käyttöä. Koska johtosäännöissä on hallintokuntien välillä eroja, on johtosääntöjen tarkastelu parasta tehdä vasta, kun tiedetään mihin hallintokuntiin mahdolliset palvelualoitepilotit kohdistuvat.

Hankintalaki

Jos palvelualoite johtaa siihen, että kaupunki päättää hankkia aloitteen kohteena olevan palvelun kaupungin ulkopuoliselta taholta, tulee hankinta kilpailuttaa hankintalain (laki julkisista hankinnoista 348/2007) mukaisesti. Hankittavan palvelun sisältö määrittää sen, minkälaisella menettelyllä hankinta tehdään. Usein innovatiivisten hankintojen toteuttaminen onnistuu parhaiten neuvottelumenettelyllä tai kilpailullisella neuvottelumenettelyllä, jotka sallivat hankinnan kohteen muokkaamisen menettelyn aikana.

Kilpailutuksessa on huomioitava se, että jos siihen osallistuu palvelualoitteen tekijä, tulee muut tarjoajat pyrkiä saattamaan palvelualoitteen tekijän kanssa samalla viivalle. Palvelualoitteen tekijällä voi olla hankinnan kohteesta sellaista tietoa, jota muilla tarjoajilla ei ole. Tämä puoles-

16.4.2012

taan voi johtaa muita tarjoajia syrjivään ja epätasapuoliseen tilanteeseen.

5.2 Palvelualoitepilotit

Määritellään kiinnostuneet toimialat, joilla palvelualoitepilotit tehdään.

Alustavasti palvelualoitepilottimahdollisuudesta ovat kiinnostuneita kiinteistöviraston tilakeskus, nuorisoasiasiankeskus ja rakennusvirasto.

Palvelualoitteet voisivat kuitenkin periaatteessa koskea mitä tahansa kaupungin määrittelemiä palvelutoimintoja, jotka eivät ole lakisääteisiä viranomaistehtäviä tai kaupungin strategisia toimintoja (johtaminen).

5.3 Palvelualoitteen sisältö

Palvelualoitteesta tulee käydä ilmi aloitteen tekijä ja aloitteen kohteena oleva palvelutoiminto melko tarkkaan määriteltynä. Aloitteen tulee sisältää kuvaus aloitteen tekijän sopivuudesta ja valmiuksista ryhtyä tuottamaan aloitteen kohteena olevia palveluja.

Palvelualoite tulee tehdä kirjallisena, jotta se voidaan kirjata saapuneeksi.

16.4.2012

5.4 Palvelualoitteen arvioinnin kriteerit

Yleiset kriteerit

Palvelualoitteen kohteena ei voi olla toiminto, jota kaupungin tekemän sopimuksen mukaan hoitaa jo jokin muu juridinen henkilö. Palvelualoitteen tekijä voi kuitenkin ilmoittaa kiinnostuksensa tulevaa kilpailutusta kohtaan.

Toimialoitteiset tai toiminnon mukaiset kriteerit

Piloteissa määriteltäisiin laadulliset kriteerit ja sen tekisi lopulta päättävä toimielin eli lautakunta tai johtokunta.

Lautakunta tai johtokunta arvioisi myös sitä, soveltuisiko palvelualoite kilpailuttamiseen.

5.5 Rajaukset palvelualoitteen tekijöistä

Palvelualoitteen tekijöitä voisivat ainakin piloteissa olla kaupunkilaiset, työntekijät, järjestöt ja yritykset.

Koska palvelualoitteesta ei ole lainsäädäntöä, Helsingin kaupungin palvelualoittepilotissa lainsäädännöllisenä taustana on kuntalain kunnan asukkaan aloiteoikeus (28§).

Kuntalaisen aloiteoikeus on niin luonnollisilla henkilöillä kuin yhteisöilläkin, vaikka laissa kuntalaisen aloiteoikeudessa aloitteen tekijää kutsutaan "kunnan asukkaaksi", joka viittaa luonnollisiin henkilöihin.

5.6 Palvelualoitteen käsittely

Palvelualoitteen kulku

Palvelualoite voidaan prosessina kuvata seuraavasti:

1. Palvelualoite lähetetään kirjaamoon

Aloitteessa on oltava vähintään aloitteen jättäjä, mitä toimintaa aloite koskee ja mitä kokemusta aloitteen jättäjällä on kyseisestä toiminnasta.

2. Lautakunta tai johtokunta on vastuussa palvelualoitteen tutkimisesta ja selvittämisestä
-

16.4.2012

Lautakunta tai johtokunta, joka on kysymyksessä olevasta toiminnasta vastuullinen, on velvollinen tutkimaan aloitteen. Lautakunta tai johtokunta tekee selvityksen voidaanko ja miten kysymyksessä oleva toiminta kilpailuttaa. Palvelualoite hyväksytään tai hylätään kohtuullisen ajan kuluessa. Päätös on aina perusteltava ja palvelualoitteen tekijälle ilmoitetaan päätöksestä

3. Jos lautakunta tai johtokunta hyväksyy palvelualoitteen ja katsoo, että toiminto voidaan kilpailuttaa, se esittää kilpailuttamista kaupunginvaltuustolle
4. Kilpailuttaminen toteutetaan normaalisti hankintalain mukaisesti; hankinnasta ilmoitetaan julkisesti ja laaditaan ks. palvelua koskeva tarjouspyyntö osallistumisehtoineen. Tarjouskilpailuun voivat siten osallistua sekä aloitteen jättäjä että muutkin kiinnostuneet toimijat. Saapuneet tarjoukset arvioidaan tarjouspyynnössä ilmoitettujen valintaperusteiden mukaisesti.
5. Palvelusopimus tehdään tarjouskilpailun voittajan kanssa.

Palvelualoitepiloteissa käsittely voisi tapahtua viraston valmistelussa ja lautakunta päättäisi hyväksytäänkö palvelualoite vai ei. Mikäli palvelualoite hyväksytään ja asiassa edetään kilpailutukseen, esityksen asiasta tekee kaupunginhallitukselle lautakunta ja sitten kilpailutuksesta päättää kaupunginvaltuusto.

5.7 Ei oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta

Palvelualoitekäytäntöön ei tarvitse sisällyttää mahdollisuutta valittaa palvelualoitteen hylkäämisestä. Palvelualoitteen käsittelyn tuloksesta tulee tiedottaa palvelualoitteen tekijälle.

16.4.2012

5.8 Viestintä ja tiedottaminen

On päätettävä, miten tiedotetaan pilotista ja miten mahdollisesta pysyvistä palvelualoitekäytännöstä, ketkä ovat tiedottamisen ja markkinoinnin vastuutahot sekä millä välineillä tiedottamista tehdään.

6. Palvelualoitteen jatkovalmistelu

Kiinteistövirasto, nuorisoasiankeskus ja rakennusvirasto selvittävät mahdollisuutta sisällyttää palvelualoitepilotti talousarvioon 2013.

Pilotteja kehitetään yhteistyössä muutaman viraston kanssa. Palvelualoitteen kehittäminen edellyttää konkreettisia tapauksia, jotta sen toimivuus saadaan selvitettyä.

Kiinteistöviraston, nuorisoasiainkeskuksen ja rakennusviraston lisäksi voidaan jatkossa miettiä myös palvelualoitteen pilotoimista sosiaali- ja terveystoimissa. Nyt valmistelua ei ole käynnistetty, koska palvelusetelikoikeilujen päätöksenteko on ollut kesken ja sosiaali- ja terveystoimissa on meneillään organisaation uudistaminen.

Jatkovalmistelua tehdään edelleen yhteistyössä virastojen, talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelun, hallintakeskuksen oikeuspalvelun ja hankintakeskuksen kanssa.

Yhteistyötä on valmistelussa tehty myös Helsingin seudun kauppamarkin, Sitran ja Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa. Yhteistyötä on syytä jatkaa.

Palvelualoitteen käyttöönotossa on punnittava

- Mitkä ovat palvelualoitteen hyödyt ja kuinka paljon resursseja palvelualoitekäytäntö vaatii. Oletettavasti paras tapa hoitaa palvelualoitteita on tehdä se osana normaalia palvelutuotannon suunnittelua.
 - Palvelualoitekäytännön kärki on vuoropuhelussa yritysten, järjestöjen ja kansalaisten kanssa, ei kilpailuttamisessa.
 - Kilpailuttamisen linjauksiin ja palvelustrategiaan ei tehdä muutoksia pilotointivaiheessa.
 - Pilottien edellyttämät mahdolliset uudistukset päätetään nykyisten käytäntöjen mukaisesti.
-